

Oponentský posudek bakalářské práce

Jelínková, Nikol: *Integrace/Každodennost osob se ztrátou zraku v dospělosti*. Katedra sociální a kulturní antropologie, FF UPa, Pardubice 2019, 52 stran.

Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Lada Viková

Předložená bakalářská práce se zabývá každodenností osob se ztrátou zraku v dospělosti a jejich adaptací na jiný způsob života. Cílem práce bylo zodpovědět na následující výzkumné otázky: *Jsou lidé se ztrátou zraku schopni se zapojit do běžného způsobu života a popřípadě jak? Jakým způsobem je organizace, kterou lidé se ztrátou zraku navštěvují, motivuje k aktivnímu životu?* (str. 11) Současně autorka deklaruje, že cílem práce je poukázat na to, „že i lidé, se ztrátou zraku jsou v dnešní době schopni adaptability a jsou tedy schopni žít jako zdraví lidé“. (str. 11)

Autorka si zvolila téma práce na základě toho, že v organizaci, zajišťující služby nevidomým, působila jako dobrovolnice. Autorka práce prováděla kvalitativně orientovaný výzkum formou zúčastněného pozorování a polostrukturovaných rozhovorů v období červenec 2017 - květen 2018. Zaměřila se především na klienty záměrně anonymizované organizace, jejíž náplní je péče o nevidomé. Autorka se zabývala pouze dospělými klienty. V textu autorka popisuje 5 informátorů (3 ženy a 2 muže) a uvádí nutnost citlivého přístupu a etických zásad při realizaci výzkumu.

Práce je členěna do 6 kapitol. Po úvodu a metodologii následuje kapitola vymezující základní pojmy, jakými jsou zrakové vady a zrakové postižení, sociální rehabilitace, kompenzační pomůcky a dobrovolnictví. Další kapitolkou je sociální integrace a následuje stať nazvaná *Dopady na ztrátu zraku*, v níž autorka pracuje s konceptem stigmatu Ervinga Goffmana. Příloha obsahuje přepis jednoho rozhovoru.

Nikol Jelínková dochází k závěru, že organizace je zásadním faktorem, který ovlivňuje život nevidomých osob a umožňuje jim snadnější adaptaci na nové okolnosti. Role organizace spočívá nejen v naučení specifických dovedností a používání kompenzačních pomůcek, ale také v její socializační roli. Lidé netrpí samotou, protože se mohou účastnit akcí a programů pořádaných organizací a trávit společně čas.

Práce nabízí vhled do života lidí, kteří přišli o zrak v průběhu svého života. Z hlediska literatury bych pro případ rozvíjení tématu v dalším studiu doporučila použití i té více antropologicky orientované zejména k tématu integrace. Vymezení stereotypů jako

„souboru pohybů a gestikulací, které opakovaně děláme každý den, aniž bychom si je třeba uvědomovali“ (str. 36), je značně nepřesné. Přestože v závěru studentka tvrdí, že „cílem práce bylo zjistit, jak je naplněn každodenní život osob se ztrátou zraku v dospělosti, co vše život se zrakovým postižením obnáší, jak se s tímto handicapem lidé vyrovnávají a co vše jim pomáhá, aby se mohli zapojit do každodenního života“ (str. 41), úvod evokuje interpretaci, že hlavním cílem bylo dokázat adaptabilitu nevidomých a dekonstruovat jejich stigmatizaci. Toto není výtka, jen otázka, zda si je autorka této pozicionality vědoma. Pokud ano, bylo by vhodné ji v textu otevřeně přiznat.

V práci se nachází řada stylistických nejasností a chyb v interpunkci, které práci zbytečně ubírají na kvalitě.

Předložená bakalářská práce splňuje požadavky kladené na absolventskou práci bakalářského studia oboru sociální antropologie. Na základě výše uvedeného proto navrhuji hodnocení práce C (velmi dobře).

Dne 17. 5. 2019

PhDr. Lívia Šavelková, Ph.D.